

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA DEKANLIĞI

Araştırma Performansı Değerlendirme Raporu (Enstitü Aksiyonları)

Eylül, 2024

ardek.ankara.edu.tr

Yönetici Özeti

Prof. Dr. Kaan ORHAN – Ankara Üniversitesi Araştırma Dekanı

Değerli Ankara Üniversitesi Mensupları,

Ankara Üniversitesi Araştırma Dekanlığı bünyesinde, Üniversitemizin enstitülerindeki araştırma performansını daha da üst sıralara taşımak amacıyla detaylı çalışmalar yapılmaktadır. Yükseköğretim Kurulu'nun "Araştırma Üniversiteleri Performans İzleme Endeksi" ve TÜBİTAK'ın "Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksi" başta olmak üzere çeşitli ulusal ve uluslararası sıralama sistemlerinin Ar-Ge performans kriterleri takip edilmektedir. Bu göstergeler ve sıralamalar, Ankara Üniversitesi'nin politika ve stratejilerinin belirlenmesine katkı sağlamaktadır.

Enstitülerimizin araştırma performansında yıllar içinde meydana gelen değişimlerin düzenli olarak izlenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, Araştırma Dekanlığı tarafından yürütülen analizlerle, güçlendirilmesi gereken alanlar belirlenerek ilgili birimlerle paylaşılmaktadır. Tespitlerin yapılması kadar önemli bir diğer husus da sürecin takibinin gerçekleştirilmesidir. Aksi takdirde, yapılan çalışmalar birimler arasında dolaşan evraklar olmaktan öteye geçemeyecektir. Bu sebeple, enstitülerimize gönderilen performans raporları sonrası alınan aksiyonlar titizlikle takip edilmekte ve geri bildirimler toplanmaktadır.

Bu rapor, Ankara Üniversitesi'ne bağlı enstitülerin performans değerlendirmesine istinaden alınan aksiyonları göstermektedir. Enstitülerimizin araştırma kapasitesini artırmak için gerçekleştirdiği çalışmalara katkı sağlayan tüm mensuplarımıza teşekkür ederim.

GİRİŞ

Bu rapor, Ankara Üniversitesi Enstitülerinin tezlerden üretilen yayınları baz alarak değerlendirildiği analiz çalışmasına alınan aksiyonların incelendiği nihai rapordur. İlk olarak, enstitülerden gelen tezden üretilen yayın verilerine dayalı bir değerlendirme çalışması hazırlanmış ve yaklaşık altı ay önce enstitülerle paylaşılmıştır. Ardından enstitülerden bu çalışmaya dayalı olarak herhangi bir aksiyon alıp almadıklarına dair geri bildirim talep edilmiştir. Gelen geri bildirimler doğrultusunda, enstitülerin bu süreçteki ilerlemeleri ve iyileştirme adımları yeniden değerlendirilerek rapor hazırlanmıştır. Rapor, enstitülerin araştırma kapasitesini artırma yönündeki aksiyonlarını ve sonuçlarını kapsamlı bir şekilde ele almaktadır.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ ENSTİTÜLER AKSİYON RAPORU

Enstitü	Planlananlar	Gerçekleştirilen Aksiyonlar
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none">• Doktora Programlarının Güçlendirilmesi Doktora programlarının yeniden düzenlenmesi ve doktora öğrencileri için yayın şartı getirilmesi.• Veri Toplama ve İzleme Sistemlerinin Geliştirilmesi Öğrenci performans verilerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi için sistem kurulması planlanmıştır.• Mezuniyet Şartlarının İyileştirilmesi Doktora mezuniyet şartları kapsamlı bir şekilde düzenlenmiştir.	<ul style="list-style-type: none">▪ Doktora öğrencilerinin mezun olabilmesi için SCI-E, SSCI kapsamında en az bir makale yayımlama zorunluluğu getirilmiştir. Doktora programlarının kalitesini artırmak için yönergeler belirlenmiştir.▪ Veri toplama sürecinde doğru verilere ulaşmak için öğrenci veri sistemi kurulmuştur. Bu sistem, öğrenci performansının takibini kolaylaştırmış ve veri toplama sürecindeki sorunları azaltmıştır.▪ SCI-Q1 ve Q2 sınıfındaki dergilerde yayın yapan doktora öğrencilerine mezuniyet şartlarını karşılamaları için teşvikler getirilmiştir.

Adli Bilimler Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Tezlerden Üretilen Yayın Sayısının Artırılması Tezlerden üretilen yayın sayısının artırılması hedeflenmiştir. • Ulusal İşbirliklerinin Artırılması Ulusal işbirliklerinin artırılması için çeşitli protokoller imzalanmıştır. • Akademik Faaliyetlerin Kayıt Altına Alınması Haftalık akademik faaliyetlerin kayıt altına alınması kararlaştırılmıştır. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tezli yüksek lisans programlarına kayıtlı öğrencilerin mezuniyet şartı olarak en az bir bildiri sunmaları kararlaştırılmıştır. ▪ Öğrencilerin yayınlarında Enstitü adresinin belirtilmesi zorunlu hale getirilmiştir. ▪ Üniversiteler ve kamu kurumlarıyla işbirliği yapılarak ortak projeler yürütülmüş, adli bilimlerde uzmanlar düzenli seminerler vermiştir. ▪ Öğretim üyeleri, haftalık olarak makale, bildiri, kitap bölümü gibi akademik faaliyetlerini Enstitü Müdürlüğü'ne bildirmiştir.
Biyoteknoloji Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Araştırma Geliştirme Faaliyetlerinin Artırılması • Yeni cihazlar temin edilerek enstitü altyapısının güçlendirilmesi hedeflenmiştir. • Eğitim Öğretim Kalitesinin Artırılması Eğitim kalitesinin artırılması amacıyla yeni dersler programa eklenmiştir. • Uluslararası Proje Sayısının Artırılması Uluslararası projelerde yer alma kapasitesinin artırılması hedeflenmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CO2 inkübatörü, florasan mikroskop, flow sitometri cihazları gibi ekipmanlar temin edilerek araştırma altyapısı güçlendirilmiştir. ▪ 2023-2024 döneminde bu altyapı kullanılarak birçok ulusal ve uluslararası proje gerçekleştirilmiştir. ▪ 2023-2024 döneminde üç yeni seçmeli ders enstitü programına eklenmiş ve lisansüstü öğrencilere yönelik teknik geziler düzenlenmiştir. ▪ COST, AB Erasmus+ gibi uluslararası projelerde yer alınarak enstitünün uluslararası alandaki tanınırlığı artırılmıştır. Bu projeler kapsamında 2023-2024 döneminde toplam 10 uluslararası proje yürütülmüştür.
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Veri Toplama Sorunlarının Çözülmesi Veri toplama sürecinde yaşanan sorunların çözülmesi için sistem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verilerin izlenmesi için bir sistem kurulması planlanmış, bu sistem ile emekli olan veya kurumdan ayrılan öğretim üyelerinin danışmanlık yaptığı tezlerin takibi daha kolay hale getirilmiştir.

geliştirilmesi
planlanmıştır.

- **Makale Dışındaki Yayınların İstatistiklere Yansıtılması**
Makale dışındaki akademik üretimlerin de istatistiklere dahil edilmesi hedeflenmiştir.
- **Uluslararası Etkinliklerin Düzenlenmesi**
Uluslararası etkinliklerin düzenlenmesi ve bu etkinlikler yoluyla enstitünün tanınırlığının artırılması hedeflenmiştir.
- **Uluslararası Kongrelerde Sunulan Bildiriler, Kitap Bölümleri Gibi Diğer Akademik Üretimler de Enstitü Verilerine Dahil Edilmiştir.**
Böylece enstitü performansı daha doğru bir şekilde yansıtılmıştır.
- **TUBİTAK tarafından Desteklenen "12. Uluslararası Eleştirel Eğitim Kongresi" (ICCE 2024) Düzenlenmiş ve Bu Etkinlik Sayesinde Enstitünün Uluslararası Görünürlüğü Artırılmıştır.**

Fen Bilimleri Enstitüsü

- **Performans İzleme ve Geliştirme**
Enstitüde performans izleme süreçlerinin etkinleştirilmesi ve araştırma kapasitesinin artırılması hedeflenmiştir.
- **Enstitü tarafından, Performans Değerlendirme Raporuna Göre Alınması Gereken Herhangi Bir Aksiyon Bulunmadığı Bildirilmiştir.**

Gıda Güvenliği Enstitüsü

- **Dezavantajlı Grupların Bilgilendirilmesi**
Dezavantajlı grupların sosyal entegrasyonu ve kapsayıcılığını artırmaya yönelik bilgilendirme faaliyetleri.
 - **Gıda Alerjileri, İrritable Bağırsak Sendromu, Crohn Hastalığı ve Diyabet Gibi Sorunları Olan Dezavantajlı Gruplara Yönelik Bilgilendirme Faaliyetleri Basın ve Medya Aracılığıyla Yürütülmüş, Web Sitesinde Bilgiler Verilmiştir.**
 - **Web Sitesinin Daha Kullanışlı Hale Getirilmesi İçin Bütçe Bulunması Durumunda İyileştirme Çalışmaları Yapılacaktır.**
 - **Mezunlara Yönelik Destekler**
Mezunların sektörlere entegrasyonu ve iş olanakları konusunda bilgilendirme yapılması
 - **Mezunlara, İstihdam Edilecekleri Sektörler Konusunda Bilgilendirme Yapılmakta ve İşverenlerle Temas Kurulmasına Yardımcı Olunmaktadır.**
-

	<ul style="list-style-type: none"> • Sosyal Sorumluluk Projeleri Polifenol içeriği yüksek zeytinyağının teşviki ve üreticilerle işbirliği yapılması. • Doktora Programı Açılması Enstitüde doktora programının başlatılması ve öğrenci sayısının artırılması hedeflenmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Polifenol içeriği yüksek zeytinyağının yararları konusunda basın ve medya ile bilgi notları paylaşılmış, illerde düzenlenen panellere katılım sağlanmıştır. Ayrıca, 2024-2025 sezonunda başlanacak olan proje ile bandrollü zeytinyağı ihracatının yolu açılmıştır. ▪ Enstitüde laboratuvar eksikliği nedeniyle doktora programı açılmamıştır. Hiperspektral görüntü analiz laboratuvarı kurulumu planlanmakta olup, proje kabul edildiğinde doktora programı başlatılacaktır.
Hızlandırıcı Teknolojileri Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • CERN Çalışmalarına Katılım Enstitü akademik personeli ve yüksek lisans öğrencilerinin CERN çalışmalarında daha aktif rol alması hedeflenmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Avrupa Birliği Eğitim Programları Koordinatörlüğü ile yapılan toplantılar sonucunda, enstitü personeli ve öğrencilerinin CERN projelerinde daha etkin rol alması sağlanmıştır. Bu çalışmaların sonucunda bilimsel yayınların artırılması da amaçlanmıştır.
Kanser Araştırma Merkezi	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni Teknoloji Merkezi Kurulması AnkaTheraHub adı verilen yeni bir teknoloji merkezinin kurulması ve alt yapısının güçlendirilmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ AnkaTheraHub merkezinin altyapı çalışmaları devam etmektedir. Merkezin kanser ve bulaşıcı hastalıklar alanında teşhis ve tedavi ürünleri geliştirme amacıyla hizmet vereceği öngörülmektedir.
Nükleer Bilimler Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Akademik Performansın Artırılması Akademik personelin proje, patent ve makale üretiminde teşvik edilmesi hedeflenmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Çalışmayan veya arızalı ölçüm cihazlarının bakım ve onarımı yapılmıştır. Ayrıca, akademik yükselme beklentisi olan akademik personel için kadro talepleri yapılmıştır.
1. Sağlık Bilimleri Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Tezden Üretilen Yayın Sayısının Artırılması Doktora tezlerinden üretilen yayınların sayısının artırılması hedeflenmiştir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doktora programları yeniden düzenlenmiş, mezuniyet şartları arasına tezden üretilen makalelerin belirli kalite standartlarını karşılaması zorunluluğu getirilmiştir. Bu doğrultuda Q1 ve Q2 dergilerde yayınlanan makalelerle mezuniyet şartları sağlanmıştır.
2. Sosyal Bilimler Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none"> • Danışmanların Yayına Teşvik Edilmesi Danışmanların yüksek lisans ve doktora öğrencilerini yayına teşvik etmeleri için 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2024-2025 Eğitim-Öğretim Yılı Güz yarıyılından itibaren uygulanmak üzere yeni yönetmelik devreye girmiştir. Yönetmelik kapsamında, öğrencilerin yayın yapmalarını teşvik edilmiştir.

gerekli duyurular yapılmıştır.

Su Yönetimi Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none">• Araştırma Faaliyetlerinin İyileştirilmesi AR-GE ve proje faaliyetlerinin iyileştirilmesi için ulusal ve uluslararası fonlar aranmaktadır.	<ul style="list-style-type: none">▪ Su Yönetimi Enstitüsü, 2024 yılı itibariyle toplam 16 proje yürütmüştür; bunların 4'ü uluslararası fonlardan, 3'ü ulusal fonlardan ve 7'si diğer kurum fonlarından desteklenmiştir. Bu projelerle ilgili detaylı bilgiler ve sonuçlar raporda belirtilmiştir.
Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü	<ul style="list-style-type: none">❖ Aksiyon Alınmaması Enstitü, performans değerlendirme raporuna göre herhangi bir aksiyon almamıştır.	<ul style="list-style-type: none">❖ Enstitü, performans değerlendirme raporuna göre alınacak bir önlem veya aksiyona gerek olmadığına karar vermiştir ve bu durumu resmi olarak bildirmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sağlık Bilimleri Enstitüsünün doktora programlarını güçlendirmek amacıyla doktora öğrencilerinin SCI-E ve SSCI indeksli dergilerde en az bir makale yayımlama zorunluluğu getirdiği ve öğrenci performansının izlenmesi için bir veri sistemi kurduğu belirtilmiştir. Bu sayede, mezuniyet şartlarının yeniden düzenlendiği ve doktora programlarının kalitesini artırmaya yönelik adımlar atıldığı görülmektedir.

Adli Bilimler Enstitüsünün tezlerden üretilen yayın sayısının artırılması amacıyla, mezuniyet şartı olarak öğrencilere en az bir bildiri sunma zorunluluğu getirdiği, ulusal iş birliklerinin güçlendirilmesi için çeşitli protokoller imzalandığı belirtilmiştir. Kamu kurumlarıyla ortak projeler yürütülerek adli bilimler alanında seminerler düzenlendiği görülmektedir.

Biyoteknoloji Enstitüsünün araştırma altyapısını güçlendirmek amacıyla çeşitli ekipmanları temin ettiği, bu altyapıyı kullanılarak birçok ulusal ve uluslararası proje gerçekleştirdiği belirtilmiştir. Eğitim kalitesini artırmak amacıyla yeni dersler eklendiği ve uluslararası projelerde yer alınarak enstitünün tanınırlığının artırıldığı görülmektedir.

Eğitim Bilimleri Enstitüsünün veri toplama süreçlerinde yaşanan sorunları çözmek amacıyla yeni bir sistem kurduğu ve makale dışındaki akademik çalışmaların enstitü performans verilerine dahil ettiği belirtilmiştir. Uluslararası katılımcıların da yer aldığı etkinlikler (Kongre, çalıştay v.b.) düzenlenerek enstitünün görünürlüğünü artırdığı gözlenmektedir.

Fen Bilimleri Enstitüsünün performans izleme süreçlerini etkinleştirilmeyi hedeflediği ancak alması gereken bir aksiyon bulunmadığı belirtilmiştir.

Gıda Güvenliği Enstitüsünün dezavantajlı grupların bilgilendirilmesi amacıyla çeşitli faaliyetler düzenlediği, mezunlara iş piyasası hakkında destek verdiği belirtilmiştir. Ancak laboratuvar eksikliği nedeniyle doktora programının başlatılamadığı, laboratuvar eksikliklerinin giderilmesi için çalışmaların sürdürüldüğü görülmektedir.

Hızlandırıcı Teknolojileri Enstitüsünün CERN projelerinde akademik personel ve öğrencilerin daha aktif rol almasını sağlamak amacıyla çalışmalar yaptığı görülmektedir. Bu katılımların bilimsel yayınların artırılmasına katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Kanser Araştırma Merkezinin AnkaTheraHub adlı yeni bir teknoloji merkezinin aly yapı destek çalışmalarının devam ettiği, merkezin kanser ve bulaşıcı hastalıklar alanında teşhis ve tedavi ürünleri geliştirmeyi hedeflediği belirtilmiştir.

Nükleer Bilimler Enstitüsünün akademik personelin proje, patent ve makale üretiminde teşvik edilmesi amacıyla cihazların bakım ve onarımlarını yaptığı, akademik yükselme için kadro talebinde bulunduğu belirtilmiştir.

Sosyal Bilimler Enstitüsünün yüksek lisans ve doktora öğrencilerini yayın yapmaya teşvik etmek amacıyla yeni yönetmelikleri devreye aldığı ve bu sayede öğrenci akademik üretkenliğini artırmayı planladığı belirtilmiştir.

Su Yönetimi Enstitüsünün AR-GE faaliyetlerinin iyileştirilmesi ve ulusal ve uluslararası projelere katılımın artırılması amacıyla çalışmalar yürüttüğü belirtilmiştir. 2024 yılı itibarıyla toplam 16 projenin yürütüldüğü, bunların 4'ünün uluslararası fonlardan, 3'ünün ulusal fonlardan ve 7'sinin diğer kurum fonlarından desteklendiği görülmektedir.

Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü tarafından performans değerlendirme raporuna göre herhangi bir aksiyon alınmasının gerekmediği bildirilmiştir.

Sonuç olarak, enstitülerin aksiyon planlarının araştırma kapasitesini artırma, ulusal ve uluslararası projelerde yer alma ve öğrenci performansını izleme üzerine odaklandığı görülmektedir. Doktora programlarının kalitesinin artırılması ve uluslararası iş birliklerinin güçlendirilmesi konusunda önemli adımlar atılmıştır. Bununla birlikte, laboratuvar eksiklikleri gibi altyapı sorunlarının çözülmesi gerektiği de dikkati çekmektedir.

Öneriler

- Bazı enstitülerde doktora mezunu sayısını artırma hedeflerine ulaşamadığı görülmektedir. Bu durumu iyileştirmek için doktora programlarının kalitesini artıracak stratejiler geliştirilip uygulanmalıdır. Bu kapsamda, ilgili enstitülerin lisansüstü programlarının görünürlüğü sosyal medya araçları kullanılarak artırılmalı ve doktora programlarındaki kontenjanlar genişletilmelidir. Ayrıca, lisansüstü programlara yönelik öğrenci ilanlarının eğitim-öğretim döneminin hemen sonunda duyurulması büyük önem taşımaktadır.
- Doktora programlarını başlatabilmek için gerekli laboratuvar altyapısının hızla sağlanması öncelikli hale getirilmelidir.
- CERN projelerine katılım gibi uluslararası iş birliklerinin daha fazla enstitüye yayılması teşvik edilmelidir.
- Tüm enstitülerde öğrenci performansını izleyen veri sistemlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.